

NOB-3/2012.
(NOB-35/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Nemzeti összetartozás bizottságának**
2012. február 28-án, kedden, 13 óra 5 perckor
az Országház földszint 1. számú tanácstermében
megtartott üléséről

---

* *A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Határozatképesség megállapítása, napirend elfogadása.....	5
Tájékoztató a nemzeti jelentőségű intézményekről - Előadó: Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)	5
<i>Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár tájékoztatója.....</i>	<i>5</i>
<i>Kérdések, hozzászólások .....</i>	<i>6</i>
<i>Válaszok .....</i>	<i>12</i>
<i>További kérdések.....</i>	<i>14</i>
<i>Válaszadás, reagálás.....</i>	<i>17</i>
A kommunista diktatúra által kitelepítettek, valamint az őket befogadók emlékének megörökítéséről szóló H/5540. számú országgyűlési határozati javaslat módosító javaslatának megvitatása.....	19
Tájékoztató a Kárpát-medencei jogsegélyszolgálatról – Előadó: Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)	20
<i>Kérdések, észrevételek.....</i>	<i>22</i>
<i>Válaszadás, reagálás.....</i>	<i>23</i>
Egyebek	24

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a nemzeti jelentőségű intézményekről

Előadó:

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár

2. Tájékoztató a Kárpát-medencei jogsegélyszolgálatról

Előadó:

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Kovács Ferenc** (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Szili Katalin (független), a bizottság alelnöke

Ékes Ilona (Fidesz)

Dr. Hoppál Péter (Fidesz)

Kőszegi Zoltán (Fidesz)

Szabó Vilmos (MSZP)

Szávay István (Jobbik)

Dr. Stágel Bence (KDNP)

Dr. Dorosz Dávid (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Potápi Árpád János (Fidesz) Dr. Kovács Ferencnek (Fidesz)

Csóti György (Fidesz) Ékes Ilonának (Fidesz)

Dr. Hoppál Péter (Fidesz) távolléte idejére Dr. Stágel Bencének (KDNP)

Kalmár Ferenc András (KDNP) Kőszegi Zoltánnak (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár
(Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

Dr. Rétvári Bence parlamenti államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi
Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 5 perc)

Határozatképeség megállapítása, napirend elfogadása

DR. KOVÁCS FERENC (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Kedves Jelenlévők! Szeretettel köszöntöm a Nemzeti összetartozás bizottsága megjelent tagjait, külön tisztelettel mai két napirendi pontunk előadóját, Répás Zsuzsanna helyettes államtitkár asszonyt, és mindenkit, aki jelen van bizottsági ülésünkön.

Bejelentem a helyettesítéseket: Potápi Árpád elnök urat én helyettesítem, Csóti Györgyöt Ékes Ilona képviselő asszony, Hoppál Pétert Stágel Bence, Kalmár Ferenc Andrást pedig Kőszegi Zoltán. Megállapítom, hogy határozatképes a bizottság.

A napirendi pontokra az írásban megküldöthöz képest egy kiegészítést tennék. Negyedik napirendi pontként a bizottsági tagok részére kiosztásra került egy lista, a kommunista diktatúra által kitelepítettek, valamint az őket befogadók emlékének megörökítéséről szóló országgyűlési határozati javaslatához kapcsolódó módosító indítványok véleményezése lesz napirenden.

Kérdezem, hogy van-e valakinek egyéb javaslata a napirendhez? *(Nincs jelentkező.)* Nem látok jelentkezőt, úgyhogy kérem a bizottságot, hogy szavazzunk a napirend elfogadásáról. *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta a kiegészített napirendet.

Tájékoztató a nemzeti jelentőségű intézményekről - Előadó: Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

ELNÖK: Első napirendi pontunk egy tájékoztató a nemzeti jelentőségű intézményekről. Átadom a szót, és kérem Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár asszonyt, hogy tájékoztatóját tartsa meg.

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár tájékoztatója

RÉPÁS ZSUZSANNA nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Elnök úr, köszönöm a szót.

Tisztelt Bizottság! A tavalyi év folyamán az egyik legfontosabb feladatunk a támogatáspolitikai rendszer átalakítása volt, ennek utolsó lépéseként került sor a nemzeti jelentőségű intézmények rendszerének átalakítására. Ez a feladat a tavalyi év végi Magyar Állandó Értekezlet ülésére hárult. Több szempontból is fontos volt ez a MÁÉRT-ülés tavaly november 23-24-én. Az elfogadott zárónyilatkozatnak két melléklete is volt, az egyik a nemzetpolitikai stratégiáról szóló keretdokumentum, a másik pedig a nemzeti jelentőségű intézmények kritériumrendszere. Külön öröm volt számunkra, hogy teljes konszenzussal fogadta el a MÁÉRT ülése mindegyik dokumentumot, tehát sikerült olyan egyetértést találni ebben a kérdésben, amely minden tagszervezetnek a megelégedésére szolgált.

Ahogy a nemzetpolitikai stratégiai dokumentum is leszögezi, a magyar kormány az a legfőbb célja, hogy a magyar nemzeti közösségek mindenütt a Kárpát-medencében gyarapodó közösségek legyenek. Ezt szolgálják azok a támogatáspolitikai intézkedések is, amelyeket itt leszögeztünk, és a zárónyilatkozatban azt a törekvést is rögzítette a MÁÉRT, hogy szeretnénk, ha a támogatáspolitikában a normatív alapú, hosszú távra kiszámítható finanszírozást helyeznénk előtérbe a pályázati alapú eseti támogatásokkal szemben. Azért fontos ez, hiszen olyan intézményekről van szó, amelyek hosszú évek óta fejtik ki a tevékenységüket, és reméljük, hogy a következő években is ki tudják fejteni ezt a tevékenységet. Éppen ezért azt szeretnénk, hogyha ők egy stabil anyagi háttérre támaszkodhatnak a magyar kormány támogatása vonatkozásában.

A nemzeti jelentőségű intézmények név alatt az összes olyan oktatási, kulturális, egyházi, civil, ifjúsági, szakmai szervezetet, intézményt, médiumot, programot értjük, amelyek meghatározó jelentőséggel bírnak annak az adott közösségnek az életében. Úgy dolgoztuk ki a kritériumrendszert, hogy elküldtük a határon túli szervezeteknek, a MÁÉRT-tagszervezeteknek a szakbizottsági ülések keretében véleményezésre, mi megpróbáltuk összefoglalni a beérkezett véleményeket, és az alapján véglegesíteni ezt a dokumentumot, amelyet elfogadott a MÁÉRT ülése, és ugyanígy a MÁÉRT-tagszervezeteket kértük arra, hogy ajánljanak intézményeket ebbe a körbe. Az így beérkezett ajánlásokat összegeztük, illetve véleményeztük az elfogadott kritériumrendszer alapján, és reményeink szerint kialakult egy olyan intézményi lista, amely valóban tartalmazza a megmaradást szolgáló legfontosabb intézményeket.

Amit még szeretnék elmondani ezzel kapcsolatban, az az, hogy ahogyan eddig is, a továbbiakban is elsődleges feladatnak tekintjük az identitásőrzést és az identitás erősítést szolgáló programok megvalósítását, és mindenképpen a kultúra van előtérben, valamint az oktatás, hiszen az oktatási intézmények a legfontosabbak ebből a szempontból. Külön előnyben részesítjük az Európai Unió határain kívül eső régiókat, tehát különös figyelmet szentelünk Kárpátaljának és Vajdaságnak ebben a vonatkozásban, hiszen itt a fejlesztések és az intézményrendszer támogatása kiemelt cél.

Kárpátalján különösen szükség van erre, hiszen ott a helyi viszonyok miatt különösen rászorulnak a magyarországi támogatásokra és intézményfejlesztésre. Vajdaság abból a szempontból van előnyös helyzetben, hogy ott működő kulturális autonómiaként az autonómia legfőbb szerve, a Magyar Nemzeti Tanács programjait tudjuk kiemelt támogatásban részesíteni. Ezenkívül kiemelném azokat a kiemelt oktatási, tudományos műhelyeket, felsőoktatási intézményeket, például a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemet vagy a II. Rákóczi Ferenc Főiskolát, de ugyanolyan régóta működő kulturális intézményeket, mint például a Csemadok.

Összességében azt tudom mondani, hogy a beérkezett javaslatok alapján Erdélyben 11 intézmény és 5 kiemelt program került föl a listára, Felvidékről 10 intézmény, a Vajdaságból 11, Kárpátaljáról 12, a kisebb régiókból - Horvátországból és Szlovéniából - 2-2, valamint a diaszpórából is 3 intézményt fel tudtunk venni erre a listára. Ez azt jelenti, hogy összességében 56 intézmény és program került a nemzeti jelentőségű intézményi körbe. Ennek a részletes listája olvasható a Bethlen Gábor Alap honlapján, február 15-én tudtuk föltenni ezt a listát a honlapra. Köszönöm szépen a figyelmet.

Amennyiben kérdés van, szívesen állok a bizottság rendelkezésére.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Kérdezem a bizottsági tagokat, hogy kinek van kérdése az elhangzott tájékoztatóval kapcsolatban. *(Nincs jelentkező.)* Hozzászólni kíván-e valaki? *(Jelzésre.)* Szávay képviselő úr!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót.

Tisztelettel üdvözlöm én is államtitkár asszonyt! Próbálok rövid lenni, remélem, hogy sikerülni fog. Nekem igen sok kérdésem van - ezt próbálok csoportosítani - az elhangzottakkal kapcsolatban, de ezt a véleményünket, álláspontunkat egyébként a sajtón keresztül is nagy nyilvánosságra hoztuk, ennyit hadd tegyek hozzá.

Államtitkár asszony kiemelte annak fontosságát, hogy a MÁÉRT-on konszenzus alakult ki a nemzeti jelentőségű intézmények kritériumrendszerével kapcsolatban. Annyit ehhez azért hadd tegyünk hozzá, hogy ezt a konszenzust nem kívántuk megbontani, ugyanakkor bíztunk benne, hogy az a fajta előremutató és megelőlegezett támogatás, amit mi ehhez az üggyhez megadtunk, az majd bizonyos szempontból a későbbiekben jelentkezni fog

az önök döntéshozatali mechanizmusában. Sajnáljuk, hogy nem így történt. Az ellenvetésünket akkor is jeleztük azzal kapcsolatban, hogy önök hogyan és milyen formában határozták meg ezt a kritériumrendszert. Ennek a kritériumrendszernek a véleményezésére gyakorlatilag számunkra és a másik két ellenzéki párt számára sem biztosítottak érdemi lehetőséget. Az ülésen kaptunk egy lapot, amihez ott, két óra alatt kellett volna pártunknak a véleményét hozzáfűzni, amit meglehetősen méltatlannak, és gyakorlatilag lehetetlennek is érzek.

Jeleztük azt is, amire most államtitkár asszony külön kitért, hogy szeretnénk javaslatokkal élni a nemzeti jelentőségű intézmények listáját illetően. Hihetetlen számunkra, hogy miért csak a határon túli magyar szervezetek élhettek ilyen javaslattal. Nyilván meg lehet ezt ideologizálni, hogy ők érintettek, és ők tudják valóban jól megmondani, hogy mire van szükségük, mi azonban úgy gondoljuk, hogy ha már egyszer a MÁÉRT-tagszervezetekről beszélünk, akkor egyrészt ne tegyünk a MÁÉRT-tagszervezetek között különbségeket. Itt pontosan arról van szó, hogy mennyire fontos a konszenzusos alapon való gondolkodás, mégis vannak bizonyos döntések, amikből a MÁÉRT egyes tagszervezeteit kirekesztik.

Másrészt pedig úgy gondolom, hogy itt mégiscsak végső soron az Országgyűlés által biztosított anyagi támogatásról van szó, ebből a szempontból is érthetetlen számunkra, hogy országgyűlési képviselőként nem tehetünk javaslatot, amely javaslatokkal egyébként önök utána azt csinálnak, amit akarnak. Magát az elvet nem értjük, és itt már nem is akarok a nemzeti együttműködés magasztos eszméjére utalni ezzel kapcsolatban, ezt elég sokszor és elég fölöslegesen megtettük már.

A másik az, kíváncsi vagyok államtitkár asszony véleményére általában azzal kapcsolatban, annak ellenére, hogy a széles körű konszenzust hangsúlyozza a kormányzat, miért van az, hogy majdnem minden régióból vannak elégedetlen hangok? A MÁÉRT-tagszervezetként részt vevő pártok és szervezetek adnak elégedetlenségüknek hangot, különböző mértékben megfogalmazva a kritikájukat. Többen odáig is elmentek, illetve azt is sejtették, akár Kovács Péter, az RMDSZ főtitkára, akár mások, hogy bizony, politikai szempontok is domináltak, vagy adott esetben a politikai szempontok szakmai szempontokat felülírtak akkor, amikor önök ezek a listát összeállították. Nyilván a dolog mind a két oldalát megvizsgálva érdekes lehet, hogy azok, akik felkerültek, valójában mindnyájan teljes joggal tagjai-e szakmai szempontból ennek a listának, illetve a másik, hogy ezen a listán nincsenek olyanok, akiket az erre a listára való felkerülés megilletett volna.

Én gondolkodtam rajta, nem biztos, hogy célszerű lenne most itt régióként belebonyolódni, és egyesével ezen a listán végigmenni és végigbeszélni, mindenesetre, hogyha önökben valóban lett volna szándék arra, hogy széles körű konszenzust alakítsanak ki ennek a listának az elfogadása kapcsán, akkor például meg lehetett volna csinálni azt, államtitkár asszony, amit én a múlt héten javasoltam a Nemzeti összetartozás bizottságának ülésén, mielőtt egyébként ezt a listát nyilvánosságra hozták. Én azzal a javaslattal éltem - egyébként kormánypárti képviselőtársaim is támogatták, mindenki támogatta a bizottságban -, hogy mielőtt ezt a listát önök nyilvánosságra hozzák, a bizottság tagjai adott esetben ezt ismerhessék meg, akár egy zárt ülés keretében. Nem is elsősorban magamról, nem mint magunkról, képviselőkről beszélek, hanem magáról a bizottságról, amely elsősorban ezért a területért az Országgyűlésen belül felel, és a bizottság tagjai is véleményezhessék ezt a listát. Úgy gondolom, hogy így valóban egy nagyobb konszenzusról beszélhettünk volna, és egy zárt ülés keretében bárki a bizottság tagjai közül, akár én, akár más ellenzéki képviselőtársaim, de akár még kormánypárti képviselő is rákérdezhetett volna olyan dolgokra, amelyek zavaróan hatnak, illetve azokról a problémás pontokról lehetett volna beszélni, amelyeket az imént is megemlítettem.

Van, és látok több következetlenséget egyébként az anyagban, illetve a listában. Nemzeti jelentőségűvé van nyilvánítva például a négy nagy régióból háromnak a pedagógus

szervezete, a negyedik a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete például nem, ez kicsit nehezen érhető. Nem szerepel a nemzeti jelentőségű intézmények listáján például Délvidékről semmilyen színházi tevékenységet végző szervezet, semmilyen színház. Az intézményekkel kapcsolatban talán lehet, hogy érdemes lett volna a lista összeállításán túl bizonyos szorgalmazvánnyal, vagy bizonyos kéréssel fordulni az intézmények felé.

A magyar állam is... Bocsánat, ezt az elején kellett volna. Azt mindenképpen szeretném leszögezni és hangsúlyozni, hogy magát az alapelvet nagyon jónak tartjuk, és támogatjuk, ez legyen világos. Tehát az, hogy ezek az intézmények ne napról napra, és ne úgy éljenek, ahogy az előző ciklusban, meg az önök elmúlt másfél évében is, hogy sok esetben egy fontos intézmény szeptemberben, októberben, novemberben nem tudja, hogy adott évre mennyi pénzt kapott, úgyszólván ez nagyon jó és támogatható, félreértés ne essék. Én az e mögött meghúzódó szándékot nem értem teljes mértékben, államtitkár asszony, mert ezt elő lehetett volna sokkal gördülékenyebben, valóban sokkal nagyobb konszenzusra törekvő módon is készíteni.

Általánosságban én most ennyit szeretnék elmondani, és inkább ezekkel a kritikákkal kapcsolatban lennék kíváncsi államtitkár asszonynak a véleményére, hogy egyáltalán elviekben miért beszélünk el valószínűleg egymás mellett, és engedjék meg, hogy egy második körben, adott esetben majd egy-két konkrétumról érdeklődhessenek azzal kapcsolatban, hogy mi az, ami a listára felkerült, illetve mi az, ami a listára nem került fel. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Szabó Vilmos képviselő úr jelentkezett hozzászólásra.

SZABÓ VILMOS (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr.

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Asszony! Először nyilvánvalóan meg kell tennem azt, és fontosnak is tartom elmondani, hogy magát az intézményt, a nemzeti jelentőségű intézményt, mint ilyen továbbvitték, mert ez, ugye, az előző kormány időszakában született meg, és azt gondolom, hogy ebben egyetértés van, ez egy nagyon fontos intézmény. Nagyon fontos, hogy jelen legyen a kiszámíthatóság, és az is fontos, hogy a nemzeti jelentőségű intézményeket meg tudjunk határozni, elsősorban nyilván az adott kisebbségi nemzeti közösség, hiszen őket érinti, és nagyon fontos, hogy ők ebben részt vegyenek, és úgy vegyenek részt, hogy a véleményük olyan súllyal essen latba a döntésnél, amekkora súlyt képviselnek.

Fontos persze, hogy ez egy közös döntés legyen, és nyilván a mindenkori kormány elképzelései, szándékai, nemzetpolitikája, a költségvetés mindenkori állapota, tehát a rendelkezésre álló pénz, amelyről tudjuk, hogy sosem elegendő, ezt meghatározza, és nyilván fontos az is, ezt Szávay képviselő úr itt említette, hogy ebben egyfajta egyeztetés legyen az ellenzéki pártokkal is. Magam azt gondolom, aki gyakoroltam azt a pozíciót is, amelyet most államtitkár gyakorol, hogy persze, ez a kormányzat felelőssége, és talán a tájékoztatás vagy a lehetőség adódhat erre, de én bízom abban, hogy az a döntés, amely a MÁÉRT szakbizottságaiban az ellenzéki pártok szakértőinek a részvételét lehetővé teszi, ez egyben arra is lehetőséget biztosít majd a jövőben, hogy ilyen típusú részvételre lehetőség legyen. De azt én el tudom fogadni, persze, hogy ez a mindenkori kormányzatnak a döntése, és ezért a felelősséget is ők viselik.

Azzal a listával kapcsolatban, amelyik itt előterjesztésre került, és meg is jelent, ahogy ön is említette, meglehetősen kritikusak vagyunk, magam is elég kritikus vagyok. A konszenzus a MÁÉRT-on valóban megszületett, bár nyilván emlékszik arra államtitkár asszony, hogy már ott is volt, a határon túli magyar szervezetek részéről is volt egy olyan vélemény, hogy az általuk elküldött javaslatokat nem építették be. Ott kinyílt aztán a kapu, és

ha úgy tetszik, újraindult az egyeztetés, és ebben valóban konszenzussal állapotunk meg. Mégis úgy tűnik, hogy az eredmény egy erősen a mai kormánynak tetsző szervezetek javaslatait tartalmazza. Mondhatnám azt is persze, hogy amely szervezetek nem szimpatikusak a kormánynak, vagy amely szervezetek nem kívánnak, úgymond behódolni a mai kormánynak, az ő javaslataik igencsak figyelmen kívül maradtak. Nem világos így valóban, hogy ez a lista hol is született, vagy milyen volt az az egyeztetés, amely a legfontosabb ebben, a kormányzat és a nemzeti közösségek, szervezetek közötti egyeztetés hogyan is zajlott, vagy hogyan nem zajlott.

Azt sem lehet tudni, hogy a bekerült intézmények mekkora támogatásra számíthatnak. Ha régiók szerint megnézzük - én azért néhány tételbe belemennék -, Erdélyben az RMDSZ tíz témakörben több mint 126 intézmény támogatására tett javaslatot, és ebből elég kevés van a listán. Azt sem lehet pontosan tudni, hogy a nemzeti jelentőségű programok mit tartalmaznak igazából. A nemzeti jelentőségű intézmények mellett tehát mely szervezetek kapnak majd a nemzeti jelentőségű programok keretből támogatást, fontos lehet ezt tudni, mert ez esetleg választ adhatna bizonyos homályos kérdésekre. Az ön és az RMDSZ főtitkára között az elmúlt napokban nyilvánosság előtt kialakult nyilatkozatháborúból például megtudtuk, hogy a két Vicén működő szórványkollégium közül az egyik az intézmények listájára került, a másik majd a programból kap támogatást.

Számok szerint ez, ha jól tudom - de ha nem így van, akkor nyilván, kérem, korigálja -, hogy a javasolt 28 szórványkollégiumból 3 került fel, a 31 magyar ház és kulturális központ közül egyedülként az EMKE. A kutatóintézetek, ösztöndíjprogramok, internetes portálok, kulturális és tudományos folyóiratok közül egy sem, a színházak, bábszínházak, hivatásos néptáncgyűttesek esetében nemzeti jelentőségű programról van szó, de a tartalmat nem tudjuk pontosan. Kárpátalja esetében 12 intézmény került föl a listára, de nyilván itt is az a lényegesebb, hogy melyik nem.

A legszembeütőbb, hogy a mostani magyar kormány egyáltalán nem tartja nemzeti jelentőségű intézménynek az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karát, a hungarológiai központot és a Munkácsi Állami Egyetem magyar tagozatát sem, pedig az elmondott feltételeknek - közösség-megmaradás, gyarapodás, a magyar nyelv terjesztése - mindegyik megfelel, nem is kis mértékben, továbbá stabil, kiszámítható a működésük, azt gondolom, ez is megkérdőjelezhetetlen.

Az is magyarázatra szorul, hogy az 5 líceum támogatása mellett a Técsői Református Líceum miért esett ki a listáról, annak fényében különösen, hogy az iskola kiemelt gondot, hangsúlyt helyez a szórványgondozásra. Azt sem teljesen értjük, államtitkár asszony, hogy a korábbi tevékenységéről nem igazán ismert Génius Jótékonyági Alapítvány, amelyet Brenzovics László, a KMKSZ alelnöke jegyez, vagy elnököl, miként kerülhetett erre az új listára kedvezményezettként. De említeném még Horvátországot: 2011-ben, eléggé egyértelműen mutatják a számok, a választásokon a Magyar Egyesületek Szövetsége választásokat nyert a kisebbségi önkormányzati választások után, a megyei tanácsoknál, és ha az arányt nézzük, akkor ez 99:1 arány. Városi, járási szinten is ők adják a képviselői többséget, 2007-ben és 2011-ben is elnyerték a parlamenti képviselői posztot is, ennek ellenére a két horvátországi intézmény HMDK-kötődésű, és a Baranyai Júlia Népfőiskola lekerült a korábbi listáról.

Nos, miközben én kész vagyok a jövőbe optimistán nézni, és bizalommal is, de itt ez a mostani lista mégis inkább elszomorít, és azt tudom mondani, hogy ez a nemzetpolitika egy Budapestről centralizált nemzetpolitika, amely egyáltalán nem kíván azzal törődni, hogy a helyi szervezetek, a helyi közösségek által legitimált szervezetek mit mondanak, és leginkább a politikai kötődésre tekint, a Fideszhez közelálló szervezet támogatott, a hozzá közel nem álló pedig nem, vagy csak nagyon kis mértékben támogatott. Ez így nagyon nincs jól. El szeretném önnek mondani, hogy 2002-ben, amikor én államtitkár lettem, akkor a KMKSZ -

ha már Kárpátalját emlegettem -, mondjuk, ha arányítom, 100 százalék támogatást kapott, az OMDSZ meg nullát. Ezért indultunk úgy, hogy ez az arány valóban megfordult, és azt mondtuk, hogy 50-50 százalék legyen, nyilván a két szervezet támogatottságának az arányában el fog jutni, és ez el is jutott 50-50 százalékig; de hasonlóképpen mondhatnám Horvátországot, ahol akkor is nulla volt a MESZ, és 100 volt a HMDK. Most ebbe az irányba haladunk. A legszomorúbb az, ami Erdélyben történik, és az egésznek a politikai háttére adja hozzá a magyarázatot, mert másra jutott pénz, az új párt infrastruktúrájára és sok minden egyébbe. Ezért nagy szomorúsággal veszem tudomásul ezt a listát, nem tartom se helyesnek, se jónak, és leginkább nem tartom az összmagyar nemzeti érdeket szolgálónak. Köszönöm.

ELNÖK: Dorosz Dávid képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. DOROSZ DÁVID (LMP): Köszönöm szépen a szót.

Köszönöm szépen a tájékoztatást, államtitkár asszony. A lista elkészítésével alapvetően egyetérték, egyetértünk azzal a szándékkal, hogy normatív alapon, kiszámíthatóan, megbízható alapokon nyugodjon a határon túli magyarság ilyen jellegű támogatásra. Túl sokszor láttuk az elmúlt évtizedekben azt, hogy ez abszolút kiszámíthatatlanul, napról napra változóan, a politikai széljárásnak változóan, az adott kormány barátainak tolvaj ki a pénzt zajlott ez a támogatási rendszer. Ezzel a listával kapcsolatosan a kormánynak, illetve önöknek nem velünk, ellenzéki pártokkal van igazán vitájuk, hanem a határon túli szervezetekkel, illetve a határon túlról érkező viszonylag erőteljes kritikákkal, amelyek kifejezetten pont Horvátország, Erdély, illetve Kárpátalja területét érintik. Ebből a szempontból a lista számunkra is csalódást okozó, illetve ez a lista, összességében azt gondoljuk, a Budapestről osztjuk az észet típusú mentalitást tükrözi, amivel mi sajnos nem tudunk azonosulni.

Vizsont reménykedünk abban, hogy a nemzeti együttműködés rendszere szlogen a PR-boszorkakönyha után egyszer majd a valóságban is értelmet fog nyerni, és reménykedünk abban, illetve partnerek leszünk abban, hogy a jövőben a további ilyen kezdeményezésekbe minél jobban bevonják mind a határon túli magyar szervezeteket, közösségeket, illetve a magyarországi parlamenti pártokat. Mi ehhez minden segítséget meg fogunk adni a maguk részéről annak érdekében, hogy ezt a listát jobbá tegyék, mert sajnos ez a mostani lista ebben a formájában - mondjuk úgy finoman, hogy - bizonyos célokat és bizonyos irányvonalakat szolgál, ami valamilyen szempontból természetesen a kormány diszkréciójára van bízva. Ezt semmilyen mértékben nem szeretnénk elvitatni, viszont bizonyos határon túl, úgy gondoljuk, hogy ez az egész magyarság számára káros folyamatokat indít el, illetve olyan folyamatokat erősít meg, amelyek nem a Kárpát-medencei magyarság megerősítését, egységét, hanem megosztását fogják célolni.

Még egyszer szeretném hangsúlyozni, hogy mind a kormány, mind az államtitkárság részéről a jövőben egy nagyobb nyitottságot fogunk tapasztalni, és ennek megfelelően ebben a munkában jobb irányvonalakat és jobb eredményeket tudunk elérni, a magunk részéről mi erre nyitottak leszünk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szili Katalin alelnök asszony jelentkezett szólásra.

DR. SZILI KATALIN (független): Köszönöm szépen, elnök úr.

Államtitkár Asszony! Képviselőtársaim! Kedves Vendégek! Engedjék meg, hogy magam is néhány gondolattal hozzájáruljak ehhez a mai vitához, tekintettel arra is, hogy a lassan több mint egyéves tevékenységünk alatt azt hiszem, hogy nem először került ez a kérdéskör itt, ezen falak között sem az asztalunkra, hiszen azt hiszem, talán ebben a kérdésben hangzott el államtitkár asszonyhoz a legtöbb kérdés az elmúlt 13 hónapban is arra vonatkozóan, hogy mikor készül el a nemzeti jelentőségű intézmények listája. Azt kell

mondanom, és az első gondolatom ez, örülök, hogy egyáltalán van egy ilyen lista, ami ezeknek a várakozásoknak eleget tesz, és én magam azt gondolom, hogy azokkal az elvi alapvetésekkel, amit államtitkár asszony is említett, többek között, hogy melyek azok a meghatározó jelentőségű intézmények adott közösségben, amelyek támogatásra érdemesek, ezzel akár még egyet is értenék. Én ezt még szeretném kibővíteni, hiszen én úgy gondolom, hogy alapjában akkor, amikor az elvi kereteket meghatározzuk, nagyon fontos az is, ami nyilván távlatosan, ahogy ön is említette, államtitkár asszony, az identitás megőrzését jelenti. Ebben a kultúrának és az oktatásnak jelentős szerepe van, és én hozzátennék két másik hívó szót ehhez. Az egyik önmagában a minőség. Tehát azon intézmények, amelyek akár az oktatás, a kultúrákövetítés területén egy-egy közösséget képviselnek, milyen minőséget szolgáltatnak, és nyilván ehhez hozzátartozik egy másik kérdés is, hogy mekkora közösségre lehetnek, vagy vannak hatással. Tehát úgy gondolom, hogy a minőség és a hatás lehet még az, amellyel önmagában ez kibővíthető.

Nyilvánvaló, hogy minden alapvetés, ami alapján egy lista elkészül, az mindenkiben hagyhat, és biztos vagyok benne, hogy távlatosan hagy is hiányokat, mert minden lista olyan, ami bővíthető. Azt kell mondjam, azt nagyon sajnálom, hogy önmagában, ha nemzeti összetartozásról van szó, akkor egyáltalán olyan kérdések fölmerülhetnek, hogy kinek kedves, vagy milyen pártpolitikai hovatartozású egy-egy intézmény vagy közösség. Nagyon örülnék, ha azon sikerülne túljutni, és akkor eljutnánk addig, hogy nem a kormánzatnak kedves az intézményi lista, hanem valóban egy nemzeti jelentőségű lista alakul ki, nem is merem feltételezni, hogy ilyen bárkiben megfordul, hogy a politikailag hozzá közel állókat támogatja csak.

Tisztelt Képviselőtársaim! Túl ezen, amikor én magam a listát áttekintettem, és azokat az elvi alapvetéseket, amelyeket én magam is elmondtam - én területeket fogok mondani, nem intézményeket -, bennem két területen van jelentős hiányérzet. Az egyik az, amit Szávay képviselőtársam is említett, ez a határon túli színházak területe, hiszen tudjuk azt, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében - alelnök úr tudja -, Kisvárdán minden esztendőben vannak olyan fesztiválok, ahol a határon túli színházak jelennek meg, és én azt gondolom, a mai kortárs színházművészetben ők valami olyat képviselnek, aminek a támogatása igenis távlatosan, és ha a minőséget és a hatásait is tekintem, akkor szükséges és fontos számunkra, a nemzet számára. A másik hasonló terület pedig az irodalmi folyóiratok támogatása, amely hatásait tekintve szintén olyan, és egyetlenegy nem láttam.

Én magyarként is büszke vagyok arra, amit egyébként a határon túl ezen a területen tesznek, éppen ezért én ezt a kettőt emelném ki azzal együtt, amit a képviselőtársaim már említettek, amit én úgy gondolom, hogy érdemes megfontolni. Nyilván, ehhez társul egy kérdés is részemről államtitkár asszonyhoz, hogy egyáltalán ez az előttünk lévő, a nyilvánosságra hozott lista olyan-e, amelyik egyáltalán még bővíthető, mert ha nem, akkor ez a mai beszélgetésünk pusztán egy nagyon kellemes tájékozódó vagy tájékoztató beszélgetés.

Pontosan azért kívántam elvi alapon közelíteni, és inkább csoportokat megjeleníteni akkor, amikor bővítésről beszélünk, amit én kérem, a kormányzat fontoljon meg akkor, amikor a legközelebbi alkalommal sor kerül bővítésre vagy módosításra, akkor ezen a területen is tegyen lépéseket. Nyilvánvaló, én úgy gondolom, hogy a Nemzeti összetartozás bizottságának távlatosan is jelentős szerepe lehet abban, hogy ebben a konzultációs folyamatban részt vegyen, amely, hangsúlyozom még egyszer, segítené azt, hogy véletlenül se merüljön fel senkiben az, ami a bármely kormánzatnak kedves listát jelenti, hanem valóban egy nemzeti intézményi rendszert jelent, amit mindenki támogatni és segíteni tud, hiszen összmagyar érdekeket képviselnek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Államtitkár asszony, kérem, hogy reagáljon az elhangzottakra.

(Szávay István jelentkezik.) Majd utána.

Válaszok

RÉPÁS ZSUZSANNA nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr.

Elég széles kört fednek le a kérdések. Először szeretnék Szávay képviselő úrnak arra a kérdésre válaszolni, hogy rövid volt az idő. Igen, ezt érzékeltük, és ezt nagyon rossz néven vették az ellenzéki pártok a MÁÉRT-szakbizottságok munkájában. A célunk ezzel az volt, hogy a szakbizottságokat a pártpolitikai felhangoktól meg tudjuk szabadítani. Nem vettek ebben részt a magyarországi kormánypártok sem, de láttuk, hogy az igény nagy, tehát ez most már megváltozik. A jövő héten már lesz a MÁÉRT oktatási szakbizottságának az ülése, ahová meghívást kaptak mind az ellenzéki, mind a kormánypártok. Én ott is azt kérem, hogy a szakmai viták uralják majd azt a terepet, hiszen ezek a szakbizottságok kifejezetten a szakmáról szólnak. De még egyszer, hogy a választ elmondjam, több hónapig dolgoztak a MÁÉRT-szakbizottságok a kritériumrendszeren, tehát volt idő arra, hogy alaposan megvitassák és véleményezzék azt.

Ugyanígy hiányolta képviselő úr, hogy a MÁÉRT magyarországi tagszervezetei nem javasolhattak. Mi kifejezetten azt szerettük volna, ha határon túliak javasolnak intézményeket ebbe a körbe, hiszen ők vannak ott a terepen, ők látják azt, hogy mely intézmények azok, amelyek megérdemlik azt, hogy ebbe a körbe belekerüljenek. Mi kifejezetten azt akartuk, hogy ne Budapesten szülessen meg ez a döntés, hanem a határon túlról jöjjenek a javaslatok. Én azt javaslom képviselő úrnak, ha mindenképpen fontosnak tartja, hogy bizonyos intézmények bekerüljenek ebbe a körbe, akkor keresse meg a határon túli szervezeteket, és kérje meg őket, hogy javasolják ezeket az intézményeket ebbe a körbe.

Még egy kritika, amelyre gyakorlatilag Szabó Vilmos képviselő úr válaszolt, tehát, hogy miért nem vitattuk meg itt a bizottságban még a nyilvánosságra hozatal előtt a listát. Én azt szeretném mondani, hogy én mindig készen állok a bizottságot tájékoztatni, most is és a jövőben is, de bizonyos döntések meghozatala a kormányzat felelőssége. Tehát az, hogy milyen intézmények kerülhetnek be ebbe a körbe, ahogy Szabó Vilmos képviselő úr is mondta, ez kormányzati felelősség azok alapján a kritériumok és javaslatok alapján, amelyek a határon túlról beérkeztek, de ahogy most is, a jövőben is készen állok a tájékoztatásra bármikor, hogy megvitassuk itt, ebben a körben ezeket a kérdéseket.

Valóban, kaptam kritikákat, de nem is számítottam arra, hogy ha a támogatáspolitikában bármilyen döntést hozunk, akkor nem kapunk kritikákat. Kovács Péter kritikái között is az volt a legnagyobb probléma, hogy konkrétum nem nagyon szerepelt benne, az egy vicei ügyet kivéve konkrétum nem szerepelt. A kritériumokat kritizálta, amit, mint mondtam, konszenzussal fogadott el a MÁÉRT. Majd külön ki fogok térni arra, hogy Erdélyből hogyan jöttek be a javaslatok, mert ott tényleg más a helyzet egy kicsit, mint a többi régióban, valószínűleg azért, mert a legnagyobb régióról van szó. Gyakorlatilag egyetlenegy konkrétum szerepelt, egyébként tévedések szerepeltek Kovács Péter állításai között, kivétel volt a vicei eset. Itt arról van szó, hogy valóban két intézmény van, az egyik egy bentlakásos kollégium, a másik gyakorlatilag egy családi árvaotthon, amely egyébként szerepel a támogatottak között, szerepel az erdélyi programok között, de majd erre is visszatérek, hogy miért más egy kicsit az erdélyi helyzet, mint a többi.

Szabó Vilmos képviselő úrnak köszönöm az értékelést, a nemzeti jelentőségű intézmények köre valóban az előző kormányzati ciklus idején alakult ki, és mi ezt egy jó programnak tartottuk. Fontos az, hogy azok a legnagyobb intézmények, amelyek gyakorlatilag konkrét, konstans intézményeit jelentik az adott helyi közösségnek, azok tényleg több évre előre láthassák azt, hogy ha bizonyos feltételeket teljesítenek, akkor kapnak támogatást Magyarországról.

Nem nagyon tudom igazából értékelni azt a kijelentést, hogy a kormányhoz közel álló szervezet, nemcsak azért, mert, ahogy alelnök asszony mondta, mi megpróbáltuk a helyi közösségek megmaradása, gyarapodása szempontjából fontos intézményeket támogatni, de ha megnézzük, hogy az RMDSZ 126 javaslatot nyújtott be - én ezt nem számoltam össze -, körülbelül ugyanennyit nyújtott be az EMNT is, és ugyanúgy szerepelnek a programok között - amikről mindjárt beszélni fogok - ezek a javaslatok mind az RMDSZ részéről, mint az EMNT részéről. Egyébként meglepően nagy az átfedés a két szervezet javaslatai között, nyilván azért, mert lehet, hogy megpróbálták ők is nem pártpolitikai alapon megkö, hanem a közösség számára fontos szervezeteket megtalálni.

Hogy mekkora a támogatás? Igen, ez egy nagy kérdés. Nyilván a képviselő asszonyok és képviselő urak is jól tudják, hogy nem lett nagyobb a nemzetpolitikai támogatási keret idén, mint tavaly volt, tehát nem nagyon tudunk többet adni egyetlenegy szervezetnek sem idén, mint tavaly adtunk. A nemzeti jelentőségű intézmények körében általában olyan szervezetek szerepelnek, amelyeket már hosszú évek óta támogat a kormány. Én remélem, hogyha javul Magyarországon a gazdasági helyzet, akkor majd növekedni fognak a határon túlra szánt támogatások, tehát tudjuk majd növelni ezeket az összegeket. Idén a célunk a szinten tartás, tehát körülbelül annyira számíthatnak ezek a nagyobb intézmények, amennyire tavaly, mert egyszerűen nincsen több pénzünk.

Térjünk rá a konkrétumokra, mert főleg Szabó Vilmos képviselő úr itt konkrétumokról beszélt. Erdély esetében más nagyságrendben kaptunk javaslatokat, mint az összes többi régióból. Az összes többi régióból körülbelül tucatnyi javaslat érkezett be minden szervezettől, Erdély esetében valóban három sűrűn teleírt oldalt kaptunk, bőven száz fölött volt a javasolt szervezetek száma mind az RMDSZ, mind az EMNT részéről. Erdély esetében úgynevezett kisebb szervezeteket is szerepeltettek ebben a körben, éppen ezért megpróbáltuk valahogy összefoglalóan kezelni ezeket a javaslatokat, ezért alakítottuk a programokat, ezt az öt programot, amit láthatnak a felsorolásban is, és ezekbe tettük be ezeket.

Amikre külön rákérdeztek, a színházakra, a néptáncsoportokra, van egy ilyen program, tehát van a színházak, bábszínházak, néptáncgyűttesek támogatási programja, minden színháznak, komolyabb néptáncgyűttesnek itt lesz támogatása. Külön kérdés volt azt hiszem, alelnök asszonytól is és képviselő úrtól is a kulturális és tudományos folyóiratok - Korunk, Látó stb. -, amelyek eddig nemzeti jelentőségű intézmények voltak, ezek is benne vannak a kulturális és tudományos médiatámogatási programban. Az egyetemi háttérintézmények, felsőoktatási háttérintézmények támogatási programja a Babes-Bolyai Tudományegyetem, a MOGYE és a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem, tehát ezek szerepelnek itt.

Valóban, nem részleteztük az itt szereplő támogatottakat, ezek meghívásos pályázat keretében fognak támogatást kapni. Ha a héten nem is, de a jövő héten meghirdetésre kerülnek ezek a meghívásos pályázatok, tehát akkor egyértelműen nyilvános lesz ez a lista is. Muszáj volt valamilyen módon azt az egyensúlytalanságot kezelni, hogy Erdélyből jóval több kérés érkezett, viszont kisebb összegű támogatásokra is, hiszen ezek a támogatási összegek nem összemérhetőek például a főiskolák vagy a kollégiumok támogatásával.

Külön kérdés volt Kárpátalja. Kárpátalján a felsőoktatási intézmények közül valóban csak a magyar állam által fenntartott Beregszászi Főiskola kap támogatást. Én úgy vélem, hogy az ukrán állam által fenntartott egyetemek, még ha vannak is olyan programjaik, amelyek fontosak magyar szempontból, és amelyeket egyébként készek vagyunk támogatni, de maga az ukrán állam által fenntartott egyetem nem hiszem, hogy magyar nemzeti jelentőségű intézmény lehet. Ugyanígy a líceumok esete. Az egy külön történet, mindannyian tudjuk, hogy az egyházi líceumok nem kapnak Ukrajnában állami támogatást, ezt mi minden alkalommal a nemzetközi tárgyalásainkon felvetjük, hogy ez nem helyes, hiszen itt közoktatásról van szó, olyan gyermekekről, akiknek a szülei adót fizetnek, de sajnos az ukrán

oktatási rendszer nem tudja befogadni ezeknek a középiskoláknak a támogatását. Egy kivétel van, a técsői, az kap önkormányzati támogatást, tehát a técsői líceumot nem mi, nem a magyar állam tartja fenn. Ez nem azt jelenti, hogy nem kap tőlünk támogatást, de abban különbözik a többi öt líceumtól, hogy nem kizárólag a magyar állam fenntartásából működik. Ezért nem került be a técsői ebbe a körbe, de egyébként kap tőlünk támogatást.

Ha már itt az UMDSZ-es javaslatokat, ha nem is szó szerint, de említette a képviselő úr, a legtöbb esetben az UMDSZ-es javaslatok beruházásra vonatkoztak. Itt az a különbség, hogy a nemzeti jelentőségű intézmények nem a beruházásokat támogatják, hanem gyakorlatilag normatív támogatást biztosítanak. Ahol beruházásra kértek támogatást - először is kérdéses, hogy van-e most erre forrásunk, mert nyilván a költségvetési források szűkössége szab ennek határt -, másrészt az nem a normatív jellegű támogatások közé tartozik. Horvátországban is azt vettük figyelembe, hogy a helyi magyarság megmaradása szempontjából melyek azok az intézmények, amelyek fontosak.

Azt hiszem, alelnök asszony kérdéseire próbáltam válaszolni, tehát az irodalmi folyóiratok Erdélyben például benne vannak ebben a támogatási programban, a kulturális és tudományos médiatámogatási programban, és a színházak is itt külön szerepelnek. Délvidéken is van kiemelt kulturális programok támogatása a Nemzeti Tanács keretén belül, de nem javasoltak, Délvidékről nem érkezett javaslat kifejezetten színházi támogatásra, ezért nem szerepel benne.

A kibővítéssel kapcsolatban azt szeretném, hogy minden évben a MÁÉRT keretében újra meg fogjuk kérdezni a határon túli szervezeteket, hogy mely intézményeket javasolnak, jó-e az idej lista, vagy szeretnék-e kibővíteni, ezért évente frissítésre fog kerülni ez a lista, tehát be lehet kerülni ebbe a listába minden évben új szervezetként.

Én még egyszer szeretném hangsúlyozni azt, és igen, jól mondta Dorosz képviselő úr, valóban van bizonyos cél e mögött, de a mi célunk, hogy a helyi magyarságnak mi szolgálja a megmaradását és a gyarapodását, így próbáltuk kiválasztani ezeket az intézményeket. Azért kértük meg a határon túli szervezeteket, hogy ők válasszák ki az általuk legfontosabbnak tartott intézményeket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Kérdezem, hogy Szávay képviselő úr fenntartja-e még hozzászólási szándékát. *(Jelzésre.)* Megadom a szót.

További kérdések

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm.

Csak azért kívántam az első körben kétszer hozzászólni, mert Szabó képviselőtársam is elég sok konkrétumba belement, és jobb lett volna akkor azt egyben kezelni, de egy-két dologra még magam is szeretnék rákérdezni. Előtte azonban csak annyit szeretnék nagyon gyorsan hozzátenni - kölcsön véve államtitkár asszony logikáját - alelnök asszonynak, hogy a kormánynak kedves listákról maguk az érintettek, vagy azok egy része beszél.

Tőlem azért nem áll túlzottan messze a cinizmus néha, államtitkár asszony, de annak a kijelentésnek, hogy ha valamit javasolni akarunk, akkor keressük meg valamelyik határon túli szervezetet, meglehetősen nehéz lesz überelnem itt a következő bizottsági ülések során, hogyha ezt szeretném.

Nem tetszik érteni szerintem, államtitkár asszony, hogy miről van szó. Most itt egy meglehetősen furcsa véleményazonosságba sodródtunk a másik két ellenzéki párttal ezzel kapcsolatban, illetve másrészt szándékosan félre tetszik magyarázni azt, hogy itt most a bizottság mibe kíván beleszólni, mibe nem. Elmondták képviselőtársaim, de hogy nagyon világos legyen, elmondom én is. Senki sem vonja kétségbe a kormányzat felelősségét és a döntési kompetenciáját, bármikor a korábbiakban is előfordult, hogy ha mi a bizottsági ülésen

azt kifogásoltuk, hogy ez a bizottság nem mondhat véleményt kérdésekről, hogyha az ellenzék nem nyilváníthat véleményt ezekről a kérdésekről, folyamatosan a kormányzati felelősséget és a kompetenciát hangsúlyozom, ezt senki nem vonja kétségbe. Úgyis az lesz, amit önök akarnak, ezt már láttuk másfél év alatt a parlamentben is, úgyis minden úgy fog átmenni, amint önök szeretnék, ehhez meg is van az erejük, de ez az önök felelőssége. Nem erről van szó, ne tessék erre hivatkozni. Amikor itt többen fölvetették azt, hogy a bizottság adott esetben véleményezéssel élhessen, ezt nem az önök kormányzati kompetenciájára vonatkoztatjuk. Mi javaslatokról beszélünk, és nem döntésekről.

Összességében még annyit engedjen meg elmondani, és erre nem utaltak a többiek, hogy érdekes kérdés az számunkra - ezt meg fogjuk a következő hetekben nézni, csak azért, hogy a jelen levők is tudják azt, hogy nemrégiben én Lélfa Koppány úrhoz egy levélben fordultam, melyet államtitkár asszonynak is mellékeltem, melyben kértem a Bethlen Gábor Alap nem nyilvános dokumentációiba, illetve pályázati elszámolásaiba és beszámolóiba való betekintést. Ezzel kapcsolatban eszembe jutott egy másik érdekes dolog. Majd meg fogjuk vizsgálni egyébként, hogy erre a listára felkerült szervezetek a korábbiakban a Bethlen Gábor Alapból milyen támogatásokat kaptak, mert érdekes összefüggéseket lehet egyébként itt is látni, államtitkár asszony. Tehát számos olyan szervezet van, amelyik a nemzeti jelentőségű intézmények listáján szerepel, amelyik annak idején meglehetősen bőséges támogatásban részesült, adott esetben úgy is, hogy ezeket a támogatásokat az érintettek már akkor is kétségbe vonták, vagy legalábbis némi politikai motivációval illették, úgyhogy ezt majd mi meg fogjuk nézni; ez az egyik.

A másik pedig az, hogy kérni fogom majd önt egy hasonló hivatalos levélben, hogy szíveskedjék betekintést biztosítani a beérkezett javaslatok szakmai véleményezésébe. Bizonyos vagyok abban, hogy készült akkor egy ilyen szakmai véleményezés. Ha egyszer már van egy kritériumrendszer, amelyet a MÁÉRT elfogadott, szó volt róla, hogy a különböző külhoni magyar szervezetek több száz véleménnyel éltek, akkor merem feltételezni, hogy a minisztérium minden egyes véleményezéshez, javaslatához a kritériumrendszer alapján szakmai véleményt készített, és ezen szakmai vélemény alapján döntötte el, hogy végül is ki kerüljön föl a listára. Ezen szakmai véleményekbe való betekintést fogom öntől hamarosan egy hivatalos levélben kérni.

Akkor egy-két konkrétumra hadd kérdezzek még rá! Az egyik, szeretném megismételni, hogy a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete nem szerepel a listán, a másik három pedagógus egyesülettel ellentétben. Nagyon helyes, hogy a másik három szerepel, félreértés ne essék, nehogy ebbe az irányba menjen a beszélgetés. Rendkívül fontos munkát végző, és a személyemben, általam is ismert külhoni magyar cserkész szövetségek közül csak a felvidékiek szerepelnek a listán. Szeretném hangsúlyozni ismét, hogy nem tartom problémásnak, hogy a Szlovákiai Magyar Cserkész Szövetség szerepel, csak kíváncsi vagyok rá, hogy a másik három miért nem.

Ami Délvidéket illeti, a szórványprogramot megemlítette államtitkár asszony, ezzel kapcsolatban túlzottan sok dolgot nem találtam, kicsit rejtélyes, hogy ezt ki, hogyan és milyen formában juttatták be. Ez a Magyar Nemzeti Tanácsnak egy programja, de erről lehet, hogy jobb lenne, ha többet is lehetne tudni. Megkérdeztem több délvidéki kollégámat, munkatársunkat, azzal együtt, hogy a cél maximálisan támogatandó, maga a program nem teljesen nyilvánvaló és közismert a Délvidéken egyébként. Ennél még érdekesebb a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt kulturális programok 1941-48. feltárásával együtt, amelyik a délvidéki eseményeket kívánja feltárni, de itt sem derül ki, hogy kik és milyen formában végeznék, milyen testülettel, amelyre a Magyar Nemzeti Tanácsnak nincsen lehetősége. Ezenkívül van még a Magyar-Szerb Akadémiai Vegyes Bizottság, arról már kaptunk tájékoztatást az egyik bizottsági ülésen, de elég döcögösen halad ott is a munka.

Ami az intézményeket illeti, és akkor itt lezárnám az előzőekben félbehagyott gondolatomat, például csak szeretném megkérdezni, hogy azon nem gondolkodtak-e el, államtitkár asszony, hogy ha már egyszer valaki felkerül a nemzeti jelentőségű intézmények listájára, akkor ezért a nemzeti jelentőségű intézményi státuszért és az ezzel járó költségvetési támogatásért cserébe esetleg bizonyos véleményeket vagy esetleg elvárásokat - ha nem is elvárásokat, de legalább konkrét véleményeket - a követendő irányvonallal, a további munkával kapcsolatban esetleg a magyar állam megfogalmazhatja. Gondolok itt például arra, számos alkalommal felmerült kritikaként a külföldi magyar közösségek részéről a külföldi magyar felsőoktatás kérdése.

Abban tökéletesen egyetértünk, hogy ez kell, ez jó, ezt támogatni kell, ez fontos, ugyanakkor nagyon sokan kritika tárgyává teszik, főleg Erdélyben és Délvidéken, hogy az ottani magyar intézmények sokszor olyan szakokat hirdetnek magyarul, amely szakokat más intézményekben is lehetne tanulni. Vonatkozik ez adott esetben a Selyére is, de a Sapientiára mindenképpen, miközben sajnos sem a Délvidéken nincsen törekvés arra, hogy megpróbáljanak olyan képzéseket indítani, amelyekben egyébként hiány van a magyar nyelvű képzésben. Például, hogy Erdélyből hadd mondjak erre egy példát, ilyen a magyar nyelvű állatorvosképzés. A Sapientiának akkreditálás előtt van több olyan szakja is, amely szakot Romániában már lehet magyarul végezni. Ez most egy kicsit messzire vezető kérdés, úgy tudom, de igazából ezzel csak az elvi kérdésemet vettem fel, hogy kell-e, és fontos-e a magyar államnak bizonyos minimális szintű elvárást megfogalmazni, hogy ezekhez a forrásokhoz hozzájusson, vagy ezt inkább más irányból érdemes megközelíteni. Ugyanez vonatkozik egyébként az Újvidéki Egyetem magyar nyelvű tanítóképző karára is.

A legproblémásabb Délvidéken, és azért érdemes lenne ehhez némi magyarázatot fűzni, ez a Pannon RTV. A Pannon RTV egy párttelevízió, a Vajdasági Magyar Szövetséghez nehogy köztudomásúan közelálló, hanem ugyanabban a székházban működnek, a vezetői és a tulajdonosi testület gyakorlatilag teljesen a Vajdasági Magyar Szövetséghez kötődik, és a tévé-, illetve rádióműsorain a politikai elfogultság meglehetősen erőteljesen meg is látszik, miközben egyébként a szórványban ezeket az adásokat nem lehet fogni, ellentétben például az újvidéki tévé magyar adásaival, amely szerkesztőségre egyébként ráférne némi ránézés Magyarországról. Ez például felkerült erre a listára, és a nagy hagyományokkal bíró, nagy hallgatottságú, tényleg fontos Szabadkai Rádió pedig például nem.

Szeretném, hogyha államtitkár asszony mondana egy mondatot arról is, mi indokolja például a Zentai Gimnázium felvételét. A Zentai Gimnázium, mint egyetlen gimnázium Délvidékről, amely ráadásul egy vegyes tannyelvű gimnázium, emellett vagy ezenkívül lehetett volna más intézményeket találni. Ebben abszolút nem látjuk a következetességet. Van több más magyar gimnázium, amelyet támogatni lehetett volna, miért pont ezt, miért ezt a kéttannyelvű gimnáziumot támogatjuk? A Szabadkai Népszínházat említettem már, államtitkár asszony is célzott rá.

A többi nem lesz ilyen hosszú, becsszó.

Erdély: a vicei kollégium itt érdekes, ezt többen említették. Az érdekesség kedvéért rakjuk hozzá, hogy itt kevesebb mint 20 gyerekről van szó, államtitkár asszony. Nemzeti jelentőségű intézménnyé nyilvánítani egy ilyen intézményt, és itt elhangzott - lehet, hogy ön mondta, lehet, hogy Szili Katalin alelnök asszony -, hogy mekkora ennek a társadalmi hasznosulása, és hány embert érint. Ez a vicei kollégium, amit támogatni kell, félreértés ne essék, nem erről van szó, de ez kevesebb mint 20 gyereket érint összesen. Kérdés, hogy mennyire indokolt ezt a státuszt számára megadni.

ELNÖK: Van-e még a képviselő úrnak mondanivalója? Ha igen, arra kérem, hogy koncentráltabban, azt kérem.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Még egyetlen dolgot, elnök úr, és elnézést, ha hosszú vagyok, de ez egy elég komoly dolog, és sok mindenről van szó, azért szánjunk rá ennyi figyelmet!

Kivételesen államtitkár asszonnyal értek egyet Szabó Vilmos képviselőtársammal ellentétben a kárpátaljai felsőoktatási intézmények támogatását illetően. Hogyha van ott egy főiskola, azt erősítsük meg, azt támogassuk, és ott próbáljunk lehetőséget biztosítani a magyar nyelvű képzésre, azzal együtt, hogy egyébként az intézményben még számos olyan alapítvány és szervezet működik, amelyek már vastagon voltak támogatva már eddig is. A Géniusz Jótékonyági Alapra nem kívánok kitérni, csak annyit, hogy egy mindössze egy éve működő szervezet csupán.

A Técsői Református Gimnáziumhoz pedig annyit, hogy valóban, ez egy vegyes finanszírozású intézmény, egyben állami és egyben a református egyház által fenntartott, ugyanakkor én nem gondolnám azt, államtitkár asszony, hogy az, hogy valamit nemzeti jelentőségű intézménnyé nyilvánítunk, akkor óriási támogatást kellene neki adni. A nemzeti jelentőségű lehet egyfajta cím, lehet egyfajta rang is, és lehet egy kisebb, de biztosabb összeget biztosítani, ezt megfontolásra javasolnám egyébként a továbbiakban önöknek, mert nagyon rossz szájíze volt ennek a döntésnek, ezt nyilván ön is tudja. Én jártam ebbe az iskolába, és tudom, nagyon fontos munkát végeznek. Annyival hadd fejezzem be, Ambrus Pál igazgató úr annyit nyilatkozott ezzel kapcsolatban, hogy „A szétszórtságban élő nemzettársakkal való törődést a jelenlegi magyar kormány korábban Kárpát-medencei viszonylatban is kiemelt fontosságúnak ítélte, ám most valamiért ezzel ellenkező döntés született. Most már sem intézményünk, sem az ezzel kapcsolatos program nem számít nemzeti jelentőségűnek.”

En annak megfontolását javasolnám, államtitkár asszony, hogy nemzeti jelentőségű intézményeket lehet kisebb összeggel támogatni, egy programra is lehet odaadni pénzt, és akkor nem éreznék ez a fontos munkát végző intézmény, hogy egy ilyen támogatási körből ki van rekesztve. Nyilván azokat, akiket az ukrán állam nem támogat, lehet több pénzzel támogatni, de lehet azt mondani a Técsői Gimnáziumnak - és most nem konkrétan értük akarok lobbizni, félreértés ne essék -, számunkra ti is nemzeti jelentőségűek vagytok, annak ellenére, hogy máshonnan kaptok támogatást, de a nemzeti jelentőségű tevékenységet szimbolikusan megpróbálja a magyar állam honorálni.

Az utolsó kérdésem pedig a Kőszegi képviselőtársam által rendszeresen felemlgetett Sion Rádió, mely Kárpátalja egyetlen magyar rádiója, és amely szintén kimaradt ebből a körből. Ennek az indokoltságát nem nagyon értem.

Köszönöm szépen. Elnézést kérek még egyszer vendégeinktől és a bizottság tagjaitól is, de fontosnak tartottam, hogy ezeken a problémás kérdéseken végigmenjek, amelyeket egyébként, szeretném jelezni államtitkár asszonynak, hogy a határon túli, külhoni magyar munkatársaink nemzetpolitikai kabinetjének, a határon túl élő tagjainak a véleményén alapult. Ezt a kérdést természetesen így közelítjük meg, és nem arról van szó, hogy mindenképpen ahhoz ragaszkodunk, hogy Magyarországról döntsük el azt, hogy milyen intézmények kerüljenek fel a listára, de ha már egyszer nemzeti együttműködésről és nemzetpolitikai konszenzusról beszélünk, akkor jó lenne, ha így is tetszenének csinálni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kérdezem, hogy kíván-e még valaki hozzászólni ehhez a napirendi ponthoz. *(Nincs jelentkező.)* Nem látok jelentkezőt, úgyhogy államtitkár asszonyt kérem, hogy válaszoljon az elhangzottakra.

Válaszadás, reagálás

RÉPÁS ZSUZSANNA nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm, elnök úr.

Nagyon örülök, hogy Szávay képviselő úr most már konkrétumokat is mondott, mert az általánosság szintjén könnyebb kritikákat megfogalmazni. Szeretnék visszatérni még erre a cinizmusra: én nagyon komolyan gondoltam, hogy ha a képviselő úr szeretne intézményeket javasolni ebbe a körbe, akkor keresse meg a határon túli partnerszervezeteit. Szabó Vilmos képviselő úrnak elég pontos információi voltak arról, hogy az RMDSZ hány intézményt javasolt ebbe a körbe. Nyilván meg tudja találni azokat a határon túli partnereket, akik tudják javasolni és támogatni azokat az elképzeléseket, amelyeket a képviselő úr fontosnak tart. Én ezt nem cinizusból mondtam, hanem komolyan, a kapcsolatépítés szempontjából.

Ezek után térjünk rá a konkrétumokra. Pedagógus szövetségek: a Vajdasági Pedagógus Szövetség a többi pedagógus szövetséghez képest nem végez olyan átfogó tevékenységet, mint a többi régióban a szövetségek, ahol nagyon sok egyéb feladatot is elvállalnak. Ez nem jelenti azt, hogy ne támogatónánk a Vajdasági Pedagógus Egyesületet, ne adnánk nekik támogatást, de erre még visszatérek a későbbiek során. Szintén ez a helyzet cserkész szövetséggel kapcsolatban, hogy csak a felvidékiek kapnak támogatást. Azért csak a felvidékiek, mert rájuk érkezett javaslat, a többi régióból nem érkezett javaslat a cserkész szövetségek nemzeti jelentőségű intézményekké nyilvánítására.

Délvidék, szórványprogram: ez főleg a szórványban működő iskolák támogatására vonatkozik, például az iskolabusz-programot és hasonló programokat működtet ebből a Magyar Nemzeti Tanács. Ez tavaly is támogatott program volt, nagyon fontosnak tartjuk, és pont arról szól, hogy megkeresték azokat a családokat, akik a szórványban élnek, egyesével ellátogattak a családokhoz, és ezáltal növelni tudták, az egyetlen olyan régió ez, ahol a szórványban növelni tudták az elsősök beiratkozási számát, és iskolabuszokat, ingázást biztosítanak, ezért ezt én egy nagyon fontos programnak tartom. Nagyon szívesen tájékoztatom majd a képviselő urat ennek részleteiről is, ez az egyik legfontosabb programja a Nemzeti Tanácsnak.

Kiemelt kulturális programok: az nemcsak a '41-48. közötti események feltárását tartalmazza, hanem azt is. Azért van benne, mert azt eddig külön finanszíroztuk, most azért írtuk oda az egyéb kulturális programok, kiállítások stb. mellé, mert még ezt a történelmi feltárást is tartalmazza ez a program.

A Pannon RTV a legfontosabb televízió a Vajdaságban, azért került be ebbe a körbe. A Szabadka Rádióra nem érkezett javaslat, hogy támogassuk. A Zentai Gimnázium pedig a legnagyobb oktatási intézmény a Vajdaságban a középiskolák tekintetében, amely egy tehetséggondozó intézmény, és nagyon sok olyan fontos programja van, amely kiemelt jelentőségű nemzetpolitikai szempontból.

Vicéről már beszéltünk, és én ugyan pontosan nem tudom megmondani, mert már régen jártam ott, hogy hányan laknak bentlakásban, de a vicei Bástya Kollégiumnak nemcsak a bentlakás a fontos feladata, hanem ezáltal tudták megőrizni a falu iskoláját. Tehát sokkal több gyermek részesül ott oktatásban, mint ahányan bentlakásban vannak, és ez a kettő összeadódik, de erről már a múltkor beszéltünk.

A Génusz program egy nagyon fontos tehetséggondozó program, hihetetlenül fontosnak tartom, mert Kárpátalján, ahol a középiskolai oktatás nem felel meg a mi rendszerünknek, mert nem négyosztályos a középiskola, ezért nagyon fontos, hogy külön tehetséggondozó program működjön. A Sion Rádióra szintén nem érkezett javaslat, ezért nem is tudtuk vizsgálni ebben a körben a bekerülését.

Még egyszer szeretném Técső kapcsán kiemelni, kicsit úgy éreztem, hogy nagyon megijedtek, mert nem kerültek be a nemzeti jelentőségű intézmények körébe. Azért ijedtek meg, mert úgy érezték, hogy ők nem kaptak támogatást. Ez nem azt jelenti, hogy csak a nemzeti jelentőségű intézmények kapnak támogatást a Bethlen Gábor Alapon keresztül, hanem ez egy kiemelt program. Való igaz, és ennek örülünk is, hogy ha presztízst jelent ebbe a körbe bekerülni, minden szempontból presztízst jelent, de ez nem jelenti azt, hogy aki ide

nem jelentkezett, nem került be, az ne kapna egyedi módon támogatást, nem jelenti azt, hogy pályázati úton ne lehessen igényelni támogatást. Ez egy olyan félreértés, én is kaptam már ilyen majdnem kétségbeesett telefont, hogy jaj, mi nem kerültünk be ebbe a körbe, akkor mi nem fogunk kapni támogatást? Ez nem ezt jelenti.

Remélem, hogy mindegyik kérdésre tudtam válaszolni. A későbbiek során is igyekszem válaszolni a további részletekre, de köszönöm szépen addig is a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Azt gondolom, hogy ennél a napirendi pontnál azt szükséges kiemelni, amit alelnök asszony megtett, hogy van most már egy ilyen lista, és biztos vagyok benne, hogy az év során nagyon sok napirendi pontunk tárgyalásakor érinteni fogjuk ezeknek az intézményeknek a működését. Állandó meghívottunk államtitkár asszony, aki minden hónapban megjelenik a bizottság ülésén, és lesz lehetőség észrevételekre a későbbiekben is, úgyhogy én ezt a napirendi pontot ezzel lezárom.

Kérem a bizottságot, hogy fogadjon el egy napirendi pont módosítást részemről, mivel köszöntöm az ülésünkön megjelent dr. Rétvári Bence államtitkár urat és munkatársát a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium részéről. A javaslatom az, hogy a 4. napirendi ponttal folytassuk a munkánkat, és utána a javaslat szerint az eredeti 2. és 3. napirendi ponttal folytatjuk. Aki ezzel egyetért, kérem, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta.

A kommunista diktatúra által kitelepítettek, valamint az őket befogadók emlékének megörökítéséről szóló H/5540. számú országgyűlési határozati javaslat módosító javaslatainak megvitatása

A kommunista diktatúra által kitelepítettek, valamint az őket befogadók emlékének megörökítéséről szóló H/5540. számú országgyűlési határozati javaslatához érkezett módosító javaslatokról tárgyalunk. Pontonként szavazunk, mindenki előtt ott van, kiosztásra került az előterjesztés.

Az 1. pont dr. Dorosz Dávid és Szilágyi László képviselő urak módosító javaslata. Kérdezem a kormány álláspontját ebben a kérdésben.

DR. RÉTVÁRI BENCE parlamenti államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány nem támogatja. Ha kéri, akkor indokolom is, de ha nem, akkor csak mondom majd, hogy igen, vagy nem.

ELNÖK: Van-e valakinek kérdése? *(Nincs jelentkező.)* Nincs.

Kérem, hogy szavazzunk! Ki szavaz a módosító javaslat elfogadása mellett? *(Szavazás.)* Kettő. Ki szavaz ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Köszönöm.

Megállapítom, hogy a bizottság egyharmada sem támogatja a javaslatot.

A 2. pont dr. Dorosz Dávid és Szilágyi László képviselő urak módosító javaslata.

DR. RÉTVÁRI BENCE parlamenti államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány nem támogatja.

ELNÖK: Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs jelentkező.)* Nem.

Ki támogatja a módosító javaslatot? *(Szavazás.)* Három. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy a bizottság egyharmada sem támogatja a javaslatot.

A 3. módosító javaslat dr. Dorosz Dávid és Szilágyi László képviselő urak módosító javaslata. Kormány?

DR. RÉTVÁRI BENCE parlamenti államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Ez a kollektív bűnösség, és ezt a kormány támogatja.

ELNÖK: Kíván-e valaki hozzászólni? *(Nincs jelentkező.)* Nem.
Kérem, hogy szavazzunk. Ki támogatja a javaslatot? *(Szavazás.)*
Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag támogatja a módosító javaslatot.
A 4. pont dr. Dorosz Dávid és Szilágyi László képviselő urak módosító javaslata.

DR. RÉTVÁRI BENCE parlamenti államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány nem támogatja.

ELNÖK: Kérdezem, ki támogatja? *(Szavazás.)* Kettő. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Kettő.
Megállapítom, hogy a bizottság egyharmada sem támogatja a javaslatot.
Az 5. dr. Dorosz Dávid és Szilágyi László képviselő urak módosító javaslata.

DR. RÉTVÁRI BENCE parlamenti államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány nem támogatja.

ELNÖK: Kérdezem, ki támogatja? *(Szavazás.)* Három. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Egy.
Megállapítom, hogy a bizottság egyharmada sem támogatja a javaslatot.
A 6. pont szintén dr. Dorosz Dávid és Szilágyi László képviselő urak módosító javaslata.

DR. RÉTVÁRI BENCE parlamenti államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): A kormány ezt sem támogatja.

ELNÖK: Kérdezem, ki támogatja? *(Szavazás.)* Három. Ki van ellene? *(Szavazás.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)*
Megállapítom, hogy a bizottság egyharmada sem támogatja a javaslatot.
Köszönöm szépen államtitkár úr megjelenését.

Tájékoztató a Kárpát-medencei jogsegélyszolgálatról – Előadó: Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

A második napirendi ponttal folytatjuk, ez a Kárpát-medencei jogsegélyszolgálatról szóló tájékoztató, melynek előadója szintén államtitkár asszony. Kérem, hogy tájékoztatóját tartsa meg.

RÉPÁS ZSUZSANNA nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr.

Mielőtt belekezdenék a Kárpát-medencei jogsegélyszolgálatról szóló tájékoztatóba, hadd osszak meg önökkel egy jó hírt. Most hallottam közben, hogy megszületett a román parlamentben a döntés, és akkreditálták a Sapientia Egyetemet, tehát mától kezdve a Sapientia akkreditált felsőoktatási intézmény. *(Taps.)*

A Kárpát-medencei jogsegélyszolgálat: tudjuk, hogy sok esetben éri jogsérelem a külhoni magyarságot, ez nagyon sokfajta, sokrétű jogsérelem lehet attól elkezdve, hogy a hivatali nyelvhasználat nem biztosított, vagy az útjelző táblák nem szerepelnek két nyelven,

nagyon sokszor sérelem éri az oktatási, nyelvi jogok tekintetében a külföldi magyarokat. Sok helyen még a kollektív bűnösség elvének továbbélése, vagy esetleg újbóli bevezetése is felmerül, de el lehet menni egészen a magyarverésekig, mint a legsúlyosabb történetig, és akár itt lehet említeni a diszkriminatív jellegű szlovák állampolgársági törvényt is. Tehát nagyon-nagyon sokrétű az a jogi sérelem, ami éri a külföldi magyarságot.

A legfontosabb alapállás ebben a tekintetben az, hogy erre úgy kell tekinteni, és mi úgy tekintjük, hogy nem pusztán magyar nemzeti sérelemről van szó, hanem egyetemes emberi jogi sérelemről, hiszen a nemzeti önazonosság az egyetemes emberi jogok része, tehát amikor a nemzeti kisebbségeknek, a magyar nemzeti kisebbségeknek a joga sérül, akkor alapvető szabadságjoguk és emberi joguk sérül. Ez az egyik része a történetnek.

A másik része a történetnek az, hogy a szomszédos országokban sokszor sokkal több jog adott az adott kisebbségeknek, mint amelyekkel valójában élnek. Ennek sok oka van. Sokszor biztosan a megszokás, a konfliktus fel nem vállalása az oka, mert egy hivatalban magyar nyelvű lapot kérni, bizonyos szempontból biztos, hogy konfliktusos helyzetet jelenthet, és érthető, hogy ezt nem vállalják fel az egyszerű állampolgárok, de sokszor nem is tudnak arról, hogy milyen jogaik vannak. Tehát úgy lehet mondani, hogy alacsony a külföldi magyarság jogtudata, és ezért nagyon fontos, hogy a különböző jogsegélyszervezetek ne csak a jogkiterjesztésre figyeljenek oda, hanem arra is, hogy felvilágosítsák az embereket, hogy hogyan tudnak élni a már meglévő jogaikkal.

A lényeg azonban, hogy mind a két szituációra reagálni kell valahogyan Magyarországnak, hiszen azért is külön nehéz feladat ez, mert ha megnézzük, nagyon sok olyan szervezet van már a világon, és a mi régióinkban is, amelyek általános emberi jogi jogsérelmekkel és jogvédelemmel foglalkoznak, de nagyon kevés olyan szervezet van, amelyik kifejezetten a nemzeti kisebbségekkel és a külföldi magyarságot érő diszkriminációval és jogsérellemmel foglalkozna.

Ha az elvi alapokat keressük a továbbiakban, a múlt évi Magyar Állandó Értekezlet ülésén, ahogy már említettem az előző napirendi pontnál is, elfogadtuk a „Magyar nemzetpolitikai stratégia” című dokumentumot, és annak az egyik alapvetése, hogy milyen szempontok szerint tekinthetjük gyarapodónak a magyart, milyen szempont szerint szeretnénk, ha gyarapodnának a határon túli magyar közösségek, és ebből az egyik legfontosabb szempont a jogi értelemben gyarapodó közösségek fogalma.

Azt szeretnénk, arra törekszünk, hogy a szomszédos államok minél szélesebb körű jogokat biztosítsanak az ott élő magyar közösségnek, ha védenék és biztosítanak a kisebbségek egyéni és kollektív jogait. Az a célunk, hogy a kisebbségi közösségek, tehát a magyar közösségek is minél nagyobb mértékben dönthessenek az őket érintő kérdésekben. Azt szeretnék ezek a közösségek, ha saját maguk alakíthatnák az életüket, és hogy a problémáikra saját maguk találhassák meg a megoldásokat. Sok esetben ez sajnos még a mai napig sincs így, ezért kell támogatni a jogkiterjesztés iránti törekvéseiket, a jogtudatos magatartást, és ahol szükséges, ebben segítséget is kell nekik nyújtani. Ezért merült föl a Kárpát-medencében a jogsegélyszolgálat felállítása, és nagyon örülünk annak, hogy a tavalyi költségvetés során egy 50 millió forintos keretet megszavazott erre, Gaudi képviselő úr javaslatára az Országgyűlés. Ennek a jogi segélyszolgálatnak a keretei kialakításán kezdtünk el dolgozni.

Több típusú feladat van, ami előttünk áll, egészen a konkrét jogi segítségnyújtásig, hiszen ma is vannak olyan magyar honfitársaink, akik magyarságuk miatt kerülnek jogi problémák elé. Például a felvidéki honfitársaink, akiket azért, mert fölveszik a magyar állampolgárságot, megfosztanak szlovák állampolgárságuktól, de sajnos a magyarverések sem szűntek meg teljesen a Vajdaságban. Tehát nagyon sok olyan konkrét eset van, ahol fontos, hogy tudjunk konkrét segítséget nyújtani, ugyanakkor nagyon fontos az is, hogy fölvegyük a

kapcsolatot azokkal a civil szervezetekkel, amelyek ezt a munkát már régóta végzik a szomszédos országokban.

Többek között ezt szolgálta az is, hogy a frissen megalakult Nemzetpolitikai Kutatóintézet tavaly november 25-én az első nyilvános tevékenységeként egy olyan konferenciát szervezett, amelynek címe „A jogsegély a gyakorlatban” volt, és erre meghívtuk nemcsak Európából a téma elismert szakembereit, hanem a Kárpát-medencéből azokat a szervezeteket, amelyek a jogvédelemmel, jogérvényesítéssel, kisebbségi nyelvi jogok érvényesítésének kérdésével foglalkoztak. Az volt ennek a konferenciának a célja, hogy megosszuk a jó gyakorlatokat, és azok összegzésével hozzá tudjunk járulni ahhoz, hogyan tudnák a nemzeti kisebbségek jobban megismerni a jogaikat, és hogyan tudnának bátrabban élni azokkal. Nagyon örülünk annak, hogy jó visszhangja volt ennek a konferenciának.

Szeretnénk folytatni ezt a munkát, hiszen meggyőződésünk, hogy akkor tudjuk az általános jogsegély ügyét szolgálni, hogyha ezekkel a szervezetekkel összefogva végezzük ezeket a feladatokat. Az elképzelések között szerepel emellett a tudományos háttér megalapozása. Szeretnénk nyári egyetemeket indítani, ahol szintén kibővítenénk a határon túli jogi kérdésekkel foglalkozó szakemberek ez irányú tudását. Szeretnénk, hogyha egy olyan tudományos műhely is szolgálná ezt a tevékenységet, amelynek a munkájára tudunk a jövőben alapozni. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Kérdezem, kinek van kérdése, hozzászólása? Kérem, hogy azt koncentráltan tegyék meg. Szávay képviselő úr jelentkezett, megadom meg a szót.

Kérdések, észrevételek

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót.

Mi természetesen üdvözljük ennek a szervezetnek a létrejöttét, ez a Jobbik választási programjában szerepelt, és Semjén miniszterelnök-helyettes úr is támogatta annak idején, erről támogatólag beszélt a külügyi bizottság ülésén, és mi a magunk részéről több alkalommal is szóvá tettük ennek az elmaradását az elmúlt másfél évben. Úgyhogy pozitív számunkra ez a kérdés, még akkor is, ha ennek a tényleges működéséről most, valljuk be, túl sokat nem tudunk még meg államtitkár asszonytól.

Én arra szeretném önt emlékeztetni, amit ezzel kapcsolatban Semjén miniszterelnök-helyettes úr is mondott, hogy valóban számítanak ezzel kapcsolatban mindenkinek a munkájára, aki korábban ezen a területen tapasztalatokat szerzett, így bizonyára a Nemzeti Jogvédő Szolgálat munkatársainak a segítségét, véleményét is igénybe fogják venni, amikor ez az intézmény föláll, és elkezd majd működni.

Számos olyan kérdés van még egyébként ezeken kívül, amelyeket államtitkár asszony említett, amelyekkel foglalkozni kell, úgyhogy ez bizonyára egy komoly szervezet lesz, egy komoly kapcsolati hálóval rendelkező szervezetté fogja majd magát kinőni ez az intézmény, és bízunk benne, hogy hathatós segítséget fog tudni nyújtani egyes konkrét ügyekben. A konkrét ügyekben való segítségnyújtásnak véleményünk szerint azért is van nagy jelentősége, mert ez is növelheti a határon túli magyar közösségek biztonságérzetét, és erősítheti az anyaország védelmét, illetve erősítheti azt a tudást, hogy az anyaország megvédi őket. Az elmúlt hús évben ezzel kapcsolatban azért mindegyik kormánynak voltak elmaradásaik.

Köszönöm szépen, és jó munkát, sok sikert kívánok mindenkinek, aki ebben a munkában részt fog venni. Kérem államtitkár asszonytól, hogy amikor ezek a feladatok majd ténylegesen elindulnak, ha nem is hosszú, de egy rövid tájékoztatás erejéig a következő hónapokban, még a nyár előtt erre a kérdésre egy bizottsági ülésen kerüljön sor. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.
Dr. Dorosz Dávid képviselő úr következik.

DR. DOROSZ DÁVID (LMP): Köszönöm szépen, elnök úr.

Köszönjük szépen a tájékoztatást. Az LMP részéről kifejezetten örülünk, hogy létrejött ez a lehetőség, különösen azért, mivel a Jobbik mellett mi hasonlóképpen a költségvetési módosító javaslatban javaslatot tettünk egy jogsegélyszolgálat létrehozására. Örülünk, hogy tartalmában, ha nem is formailag a mi indítványunkkal, de megvalósult ez, és ennek működésében mi is a nálunk felhalmozott tapasztalatokkal, illetve lehetőségekkel minden segítséget szeretnénk megadni a kormánynak.

Én azt szeretném kérdezni, kapcsolódva itt Szávay képviselőtársamhoz, hogy konkrétumokról, szervezeti kérdésekről körülbelül mikor, milyen időtávban tudunk tájékoztatást kapni, illetve van-e valamilyen menetrend, ami szerint el fogja kezdeni működését az ez irányú tevékenység, és hogy erről mikor tudunk mi tájékoztatást kapni, illetve mikor tudunk a javaslatainkkal élni? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.
Államtitkár asszonyt kérem válaszadásra.

Válaszadás, reagálás

RÉPÁS ZSUZSANNA nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm szépen.

Én nagyon örülök, amikor ilyen ritka egyetértés mutatkozik az ellenzéki képviselő urakkal, és ebben a kérdésben mi is nagyon fontosnak tartjuk ezt. Most folyik ezeknek a szervezeti kereteknek a kialakítása, mi azt szeretnénk, hogyha ebben mind a civil szférát, mind a tudományos egyetemi háttérrel be tudnánk vonni, mert azt szeretnénk, hogyha ez az ügy minél hatékonyabban működne, és az az érzésünk, nem biztos, hogy akkor hatékony, ha e mögött a magyar kormány jelenik meg. Lehet, hogy sokkal jobb, ha ebbe a munkába be tudjuk vonni a civil szervezeteket, az egyetemeket, és egy olyan tudományos bázist is tudunk mögé tenni, ami valóban - rossz szó ez, de - legitimálja az ügyet mindenféle részében. Úgyhogy ezek az egyeztetések folynak, ehhez még egy kis idő kell, de remélem, nyárra már biztosan, sőt, tavaszig föl kell állnia egy olyan hálózatnak, amely az egész Kárpát-medencében tudja ezt a munkát végezni. Én nagyon szívesen beszámolok a bizottságnak, amikor már többet tudunk az ügyről, a fejleményekről. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.
Szeretettel várjuk majd a tájékoztatót. Annyit szeretnék csak hozzátenni szerényen, hogy a kormánypártok is megszavazták, tehát ebben teljes konszenzus látszik.
Van-e még valakinek hozzászólási igénye? *(Nincs jelentkező.)* Nincs.
Köszönöm szépen államtitkár asszony tájékoztatóját.
(Jelzésre.) Szávay képviselő úr még egyszer kíván szólni? Parancsoljon!

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Nem egészen ehhez, csak a tegnapi naphoz hasonlóan, szintén szeretném a jegyzőkönyv számára némi szomorúságomat rögzíteni, hogy Kovács képviselő úr személyében egyetlen darab kormánypárti képviselő tudott itt maradni ennek a fontos napirendi pontnak a megtárgyalásánál. Ezt elég szomorúnak tartom. Köszönöm.

ELNÖK: A darab megjelölést vissza kell, hogy utasítsam.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Visszavontam.

ELNÖK: Köszönjük szépen, államtitkár asszony.

Egyebek

A harmadik napirendi pontunk az egyebek. A féléves munkaterről beszéltünk még tegnap. Annyit fűznék hozzá ehhez a minden képviselő előtt ott lévő, módosított munkaterrhez, hogy ebbe a Szávay képviselő úr által tegnap felvetettek belekerültek, nagyobbbrészt az első félévi munkaterrbe, kisebb részét pedig a második félévi munkaterr tartalmazza, illetve nem került nevesítésre a kihelyezett bizottsági ülésekhez kapcsolódó javaslat.

Még annyi bejelenteni valóm van, mint ahogy mindenki tudja, aki tegnap ott volt a plenáris ülésen, a parlament Révész Máriusz helyett Csóti Györgyöt választotta meg a tegnapi ülésén a bizottság tagjává, aki a mai ülésünkön külföldi útja miatt nem tud részt venni, de a következő ülésünkön már ő kapcsolódik be a munkába.

A munkaterrről fogunk most szavazni, de előtte kérdzem, van-e valakinek kérdése, hozzászólása? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Akkor kérem, hogy szavazzunk a módosított első féléves munkaterrünk elfogadásáról. *(Szavazás.)*

Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag elfogadta. Bocsánat! Határozatképesek vagyunk, de mivel ehhez minősített többség szükséges, ezért a következő ülésünkre halasztjuk a munkaterr elfogadását az eljárásjogi szabályok miatt.

Köszönöm szépen mindenkinek, hogy itt volt. Viszontlátásra!

(Az ülés befejezésének időpontja: 14 óra 33 perc)

Dr. Kovács Ferenc
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Bihariné Zsebők Erika